WSOY

Mustat valkeat valheet

LIANE MORIARTY

LIANE MORIARTY

Mustat valkeat valheet

Suomentanut Helene Bützow

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

KATKELMA WILLIAM SHAKESPEAREN *Kuningas Learista*
PAAVO CAJANDERIN SUOMENNOKSENA

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS
BIG LITTLE LIES

COPYRIGHT © LIANE MORIARTY, 2014
SUOMENKIELINEN LAITOS © HELENE BÜTZOW JA WSOY 2015

ISBN 978-951-0-41098-1

PAINETTU EU:SSA

Rakkaudella Margaretille

Joka toista kiusaa vaan
joutuu lopuks pussaamaan.

Pirriween koulu

… eletään ja opitaan meren rannalla!
Pirriween koulussa on
NOLLATOLERANSSI KIUSAAMISESSA
Meillä *ei* kiusata.
Emme *hyväksy* kiusaamista.
Emme *koskaan* katso kiusaamista sormien läpi.
Meillä on *rohkeutta* kertoa, jos tovereitamme kiusataan.
Sanomme kiusaajille EI!

1

»Ei kuulosta koulun visailuillalta», Patty Ponder sanoi Marie Antoinettelle. »Kuulostaa mellakalta.»

Kissa ei vastannut. Se torkkui sohvalla, ja koulun triviavisailut olivat sen näkemyksen mukaan triviaaleja.

»Ei kiinnosta, vai? Syökööt kakkua! Niinkö sinä ajattelet? Ja kyllä siellä kakkua syödäänkin. Myyntipöytiä on vaikka millä mitalla. Varjelkoon. Vaikka luulen kyllä, että äidit eivät todellisuudessa niihin kakkuihin koske. Kaikki ovat niin laihoja ja sutjakoita, vai mitä? Ihan niin kuin sinä.»

Marie Antoinette vastasi kohteliaisuuteen pilkallisella katseella. »Syökööt kakkua» -vitsi oli menettänyt teränsä aikoja sitten, ja sitä paitsi kissa oli kuullut rouva Ponderin lapsenlapsen sanovan vähän aikaa sitten, että oikea sitaatti kuului »syökööt briosseja», ja sekin oli kuulemma pantu Marie Antoinetten suuhun jälkeenpäin.

Rouva Ponder otti kaukosäätimen ja pienensi *Tanssii tähtien kanssa* -ohjelman äänenvoimakkuutta. Hän oli pannut television aikaisemmin kovemmalle sateen kohinan takia, mutta nyt veden tulo oli laantunut.

Hän kuuli ihmisten huutavan. Vihaiset karjahdukset kiirivät äänettömässä, kylmässä illassa. Se oli rouva Ponderille raskasta kuultavaa, aivan kuin kaikki viha olisi kohdistunut häneen. (Rouva Ponderin oma äiti oli ollut aina vihainen.)

»Varjelkoon. Luuletko, että tuolla riidellään Guatemalan pääkaupungista? Tiedätkö sinä, mikä on Guatemalan pääkaupunki? En minäkään. Pitäisi googlata. Älä siinä irvistele.»

Marie Antoinette tuhahti.

»Mennäänpä katsomaan, mistä on kysymys», rouva Ponder sanoi tomerasti. Häntä hermostutti ja siksi hän esiintyi kissalle pontevasti – niin kuin oli aikoinaan esiintynyt lapsilleen, jos mies oli ollut poissa ja yöllä oli kuulunut outoja ääniä.

Rouva Ponder ponnistautui kävelytuen avulla pystyyn. Marie Antoinette luikahti hoikkana ja lohduttavana rouva Ponderin jalkojen välistä (pontevan naaman näyttäminen ei mennyt siihen täydestä), ja tämä lykki rollaattoriaan käytävää pitkin talon perälle.

Rouva Ponderin ompeluhuoneesta näki suoraan Pirriween koulun pihalle.

»Äiti, oletko sekaisin? Et voi asua näin lähellä alakoulua», rouva Ponderin tytär oli sanonut, kun tämä oli harkinnut talon ostamista.

Mutta rouva Ponderista oli ihana kuulla lasten villiä mekastusta tasavälein pitkin päivää, ja koska hän ei enää ajanut autoa, hän vähät välitti siitä, että kadun tukkivat valtavat, kuormurin näköiset autot, jollaisilla kaikki nykyään liikkuivat, ja isoja aurinkolaseja käyttävät naiset kumartuivat ohjauspyörän ylle ja huusivat elintärkeitä ilmoituksia Harrietten baletista ja Charlien puheterapiasta.

Äidit ottivat äitiytensä nykyään hyvin vakavasti. Heillä oli kiihkeät pienet kasvot. He liikkuivat koulun pihalla vikkelästi, ja pieniä takamuksia verhosivat kireät jumppatrikoot. Poninhännät heiluivat. Katse oli nauliutunut puhelimeen, jota he pitivät kädessään kuin kompassia. Se nauratti rouva Ponderia. Mutta herttaisesti. Hänen kolme tytärtään olivat aivan samanlaisia. Ja he kaikki olivat sieviä.

»Mitä kuuluu näin aamutuimaan?» rouva Ponder huikkasi aina, kun sattui juomaan teetä verannalla tai kastelemaan kukkia etupihalla, kun äidit menivät ohi.

»Kiirettä pitää, rouva Ponder! Tuli hännän alla!» äidit vastasivat aina ja painelivat eteenpäin kiskoen lapsiaan käsivarresta. He olivat mukavia ja ystävällisiä ja aavistuksen verran alentuvia, koska eivät mahtaneet sille mitään. Rouva Ponder oli jo kovin vanha! Ja heillä niin kiire!

Isät hoitivat koulukuljetukset yhä useammin, ja he olivat toista maata. He eivät kiirehtineet vaan astelivat ohi harkitun huolettomasti. Mitäpä tässä. Kaikki hallinnassa. Se oli heidän viestinsä. Rouva Ponder hekotteli sydämellisesti heillekin.

Mutta nyt vaikutti siltä, että Pirriween alakoulun vanhemmat olivat panneet ranttaliksi. Rouva Ponder meni ikkunan luo ja veti pitsiverhon sivuun. Koulu oli kustantanut ikkunaan suojaristikon, kun krikettipallo oli vähän aikaa sitten lentänyt lasin läpi ja oli ollut vähällä osua Marie Antoinetteen. (Joukko kolmannen luokan poikia oli lähettänyt rouva Ponderille omatekoisen anteeksipyyntökortin, ja hän oli pannut sen jääkaapin oveen.)

Koulun pihan toisella puolella oli kaksikerroksinen hiekkakivinen rakennus, jonka toisessa kerroksessa oli monitoimitila ja sen merenpuoleisella seinällä iso parveke. Rouva Ponder oli käynyt siellä muutamassa tilaisuudessa; kuuntelemassa paikallisen historioitsijan esitelmää ja Kirjaston ystävien lounaalla. Tila oli kaunis. Entiset oppilaat vuokrasivat sitä joskus häihinsä. Siellä olisi pitänyt olla tänään koulun visailuilta. Tilaisuus oli järjestetty rahan keräämiseksi älytauluja varten, mitä ne sitten olivatkin. Rouva Ponder oli tietysti saanut kutsun. Asuinpaikka aivan koulun vieressä antoi hänelle eräänlaisen hassun kunnia-aseman, vaikka hänen lapsensa tai lapsenlapsensa eivät olleet olleet siellä oppilaina.

Rouva Ponder oli kieltäytynyt kohteliaasti. Hänen mielestään oli turha osallistua koulun tilaisuuksiin, jos siellä ei ollut omia lapsia.

Oppilaiden viikkokokoukset pidettiin samassa monitoimitilassa. Rouva Ponder asettui aina perjantaisin ompeluhuoneeseen mukanaan kupillinen English Breakfast -teetä ja piparkakku. Koulun toisesta kerroksesta kantautuva lasten laulu sai hänet aina kyynelehtimään. Rouva Ponder ei uskonut Jumalaan muulloin kuin kuullessaan lasten laulavan.

Nyt lapset eivät laulaneet.

Rouva Ponderin korviin kantautui paljon rumia sanoja. Hän ei ollut turhantarkka ruman kielenkäytön suhteen (hänen vanhin tyttärensä kiroili kuin sotamies), mutta oli järkyttävää ja hämmentävää kuulla jonkun kiljuvan tiettyä v-alkuista sanaa paikassa, joka oli yleensä tulvillaan lasten naurua ja mekastusta.

»Ollaanko siellä juovuksissa?» rouva Ponder sanoi.

Sateen juovittama ikkuna oli koulun ulko-ovien tasalla, ja yhtäkkiä sisältä alkoi lappaa väkeä. Valonheittimet valaisivat ovien edessä olevan kivetyn alueen niin, että se oli kuin näyttämö. Sumupilvet tehostivat teatterimaista vaikutelmaa.

Näky oli merkillinen.

Pirriween alakoulun oppilaiden vanhemmat olivat häkellyttävän ihastuneita naamiaisiin. Tavallisessa visailuillassa ei ollut heille kylliksi. Rouva Ponder tiesi saamansa kutsun perusteella, että joku valopää oli keksinyt tehdä tilaisuudesta Audrey ja Elvis -visailun, mikä tarkoitti sitä, että kaikkien naisten oli pukeuduttava Audrey Hepburniksi ja miesten Elvis Presleyksi. (Se oli osasyy siihen, että rouva Ponder oli kieltäytynyt kutsusta. Hän oli aina kammonnut naamiaisia.) Vaikutti siltä, että useimmat osallistujista olivat saaneet innoituksensa Audrey Hepburnin elokuvasta *Aamiainen Tiffanylla*. Kaikilla naisilla oli pitkä musta puku, valkoiset han-

sikkaat ja kaulaa myötäilevä helmikaulakoru. Miehet puolestaan olivat valinneet esikuvakseen Elviksen kypsässä iässä. Kaikilla oli hohtavanvalkoinen haalari, säihkyviä jalokiviä ja avara kaula-aukko. Naiset olivat kauniita. Miesparat näyttivät pelkästään naurettavilta.

Rouva Ponderin katsoessa yksi Elviksistä mottasi toista leukaan. Iskun saanut Elvis hoiperteli taaksepäin ja törmäsi Audreyhin. Kaksi Elvistä tarttui mieheen takaapäin ja veti hänet pois. Eräs Audrey hautasi kasvot käsiinsä ja kääntyi pois, kuin ei olisi kestänyt katsoa. Joku huusi: »Lopettakaa!»

Juuri niin. Mitä ihanat lapsennekin ajattelisivat?

»Pitäisikö soittaa poliisi?» rouva Ponder pohti ääneen, mutta kuuli kaukaa sireenin ulinan, ja samaan aikaan joku nainen parvekkeella alkoi huutaa huutamasta päästyään.

ꝏ

GABRIELLE: Siinä ei ollut kyse vain äideistä. Sitä ei olisi tapahtunut ilman isiä. Tai ehkä se alkoi äideistä. He olivat niin sanoakseni pääosassa. Siis äidit. Suhtaudun ristiriitaisesti sanaan äiti. Se kuulostaa nimittäin lihavalta. Tilalle pitäisi keksiä jotakin muuta. »Mami» kuulostaa nuorekkaalta. Minulla on sivumennen sanottuna ongelmia suhteessa kehooni. Kenelläpä ei olisi, vai mitä?

BONNIE: Kaikki oli vain hirveää väärinkäsitystä. Ihmisten tunteita loukattiin, ja sitten kaikki riistäytyi hallinnasta. Niinhän siinä käy. Kaikki konfliktit juontavat juurensa siitä, että jonkun tunteita on loukattu, eikö totta? Avioerot. Maailmansodat. Oikeustoimet. Tai no jaa, ehkä eivät kuitenkaan kaikki oikeustoimet. Maistuisiko yrttitee?

STU: Voin kertoa tarkasti mitä tapahtui. *Naiset eivät osaa jättää asioita sikseen*. En yritä sanoa, etteivät miehet olisi osittain syypäitä. Mutta jos tytöt eivät olisi vetäneet hernettä

nenään – se voi kuulostaa seksistiseltä mutta ei ole, se on pelkkä tosiasia, kysykää keneltä tahansa mieheltä, ei miltään new age -hörhöltä, ei miltään tekotaiteelliselta pehmolta joka käyttää kosteusvoidetta vaan oikealta mieheltä, kysykää keneltä tahansa oikealta mieheltä, ja hän voi kertoa teille, että naiset ovat kaunan kantamisessa olympiatasoa. Näkisittepä minun vaimoni täydessä iskussa. Eikä hän ole edes pahimmasta päästä.

OPETTAJA BARNES: Helikopterivanhemmat. Ennen kuin tulin Pirriween alakouluun, ajattelin, että jutut lastensa elämään sekaantuvista vanhemmista olivat liioittelua. Tarkoitan, että minun äitini ja isäni rakastivat minua, he olivat *kiinnostuneita* minusta nuoruudessani yhdeksänkymmentäluvulla, mutta en ollut heille *pakkomielle.*

ROUVA LIPMANN: Se on erittäin valitettava tragedia, ja me kaikki yritämme nyt jatkaa eteenpäin. Minulla ei ole muuta sanottavaa.

CAROL: Syytän eroottista lukupiiriä. Mutta se on tietysti vain minun mielipiteeni.

JONATHAN: Eroottisessa lukupiirissä ei ollut mitään eroottista, uskokaa pois.

JACKIE: Tiedättekö mitä? Minä näen tämän feministisenä kysymyksenä.

HARPER: Kuka sanoi, että se oli feministinen kysymys? Mitä pirua? Minäpä sanon, mistä se alkoi. Siitä *tapauksesta* esikoulun tutustumispäivänä.

GRAEME: Minun käsitykseni mukaan kaikki johtuu kotiäitien ja uraäitien välisestä taistelusta. Miksi sitä nyt sanotaan? Äitien sodaksi.

Minun vaimoni ei ollut mukana. Hänellä ei ole aikaa sellaiseen.

THEA: Teillä toimittajilla on päähänpinttymä siitä ranskalaisesta lastenhoitajasta. Kuulin, kuinka radiossa puhut-

tiin »ranskalaisesta palvelijasta», ja sitähän Juliette ei ollut. Renatalla oli myös taloudenhoitaja. Joillakin on onnea. Minulla on neljä lasta eikä minkäänlaista »henkilökuntaa» apunani! *Sinänsä* minulla ei tietenkään ole mitään uraäitejä vastaan, en vain tajua, miksi he ylipäätään vaivautuvat hankkimaan lapsia.

MELISSA: Tiedättekö, mikä minusta sai kaikki ihmiset raiteiltaan? Täit. Herranen aika, älkää päästäkö minua puhumaan siitä aiheesta.

SAMANTHA: Täit vai? Miten ne mihinkään liittyvät? Kuka niin sanoi? Melissa tietysti, eikö niin? Sillä naisparalla on ollut traumaperäinen stressihäiriö siitä lähtien, kun hänen lapsensa saivat aina uuden tartunnan. Anteeksi. Tämä ei ole hauskaa. Ei lainkaan hauskaa.

RIKOSYLIKONSTAAPELI ADRIAN QUINLAN: Tehdäänpä nyt yksi asia selväksi. Tämä ei ole sirkus. Tämä on murhatutkimus.

2

Kuusi kuukautta ennen visailuiltaa

Neljäkymmentä. Madeline Martha Mackenzie täytti eilen neljäkymmentä.

»Olen neljäkymmentä», hän sanoi ääneen autossa. Hän venytti sanaa kuin äänitehosteena. »*Neeeeljäkymmentä.*»

Madeline kohtasi tyttärensä katseen taustapeilissä. Chloe virnisti ja matki äitiään. »Olen viisi. *Viiiisi.*»

»Neljäkymmentä!» heläytti Madeline kuin oopperalaulaja. »Tralalalaa!»

»Viisi!» sirkutti Chloe.

Madeline kokeili rap-versiota, rummutti rytmiä ohjauspyörään. »Mä oon nelkyt, joo, oon nelkyt –»

»Äiti, eiköhän se riitä nyt», Chloe sanoi topakasti.

»Anteeksi», Madeline sanoi.

Hän oli viemässä Chloeta esikoulun pehmeä lasku -tutustumispäivään. Chloe ei tosin kaivannut minkäänlaista pehmeää laskua kouluun, joka alkaisi tammikuussa. Hän oli jo laskeutunut tanakasti Pirriween alakouluun. Aamun lähtötohinassa Chloe oli huolehtinut toimeliaasti veljestään Fredistä, joka oli häntä kaksi vuotta vanhempi, mutta vaikutti usein nuoremmalta. »Fred, unohdit panna kirjalaukkusi koriin. Tuossa noin. Sinne sisään. Hyvä poika.»

Fred oli kuuliaisesti pudottanut kirjalaukkunsa oikeaan koriin ja juossut sitten ottamaan Jacksonin niskalenkkiin. Madeline ummisti silmänsä niskalenkiltä. Todennäköisesti Jackson oli ansainnut sen. Se jäi huomaamatta myös Jacksonin äidiltä, Renatalta, joka oli uppoutunut keskustelemaan Harperin kanssa – he käsittelivät otsa rypyssä stressiä, jota lahjakkaan lapsen kasvattaminen heille aiheutti. Renata ja Harper kävivät viikoittain samassa, lahjakkaiden lasten vanhempien tukiryhmässä. Madeline kuvitteli, kuinka he istuivat piirissä käsiään väännellen, mutta heidän silmistään paistoi salattu ylpeys.

Sillä aikaa kun Chloe komentelisi muita lapsia tutustumispäivässä (Chloen erityislahja oli komenteleminen, ja hän johtaisi vielä jonakin päivänä suuryritystä), Madeline kävisi kakkukahvilla ystävänsä Celesten kanssa. Myös Celesten kaksospojat olivat menossa seuraavana vuonna kouluun, joten he olisivat riehumassa tutustumispäivässä. (Kaksosten erityislahja oli huutaminen. Madeline sai päänsäryn oltuaan viisi minuuttia heidän seurassaan.) Celeste osti aina hienoja ja hyvin kalliita syntymäpäivälahjoja, joten Madelinella oli tiedossa hauska aamupäivä. Kahvittelun jälkeen

Madeline veisi Celesten hänen anoppinsa luo ja kävisi ystävien kanssa lounaalla, ennen kuin olisi aika sännätä hakemaan lapset. Aurinko paistoi. Madelinella oli jalassa ihanat uudet Dolce & Cabbanan piikkikorot (ostettu netistä kolmenkymmenen prosentin alennuksella). Edessä oli upea, upea päivä.

»Julistan Madeline-festivaalin alkaneeksi!» hänen miehensä, Ed, oli sanonut aamulla tarjoillessaan hänelle kahvin sänkyyn. Madeline oli kuuluisa siitä, että rakasti syntymäpäiviä ja kaikenlaisia juhlia. Kaikkia syitä juoda samppanjaa.

Mutta silti. Neljäkymmentä.

Madeline ajoi tuttua reittiä kouluun ja pohti suurenmoista uutta ikäänsä. Neljäkymmentä. Hän pystyi vieläkin tuntemaan neljänkymmenen vuoden iän samalla tavalla kuin tunsi viisitoistavuotisuutensa. Väritön ikä. Elämän puoliväli. Mikään ei merkinnyt kovin paljon enää neljäkymmentävuotiaana. Nelikymppisillä ei ollut oikeita tunteita, koska he olivat turvallisesti tuudittautuneet homssuiseen nelikymppisyyteensä.

»*Neljäkymmentävuotias nainen löydettiin kuolleena.*» No, voi sentään.

»*Kaksikymmentävuotias nainen löydettiin kuolleena.*» Murhenäytelmä! Pohjaton suru! Ottakaa murhaaja kiinni!

Madelinen oli järjesteltävä ajatuksiaan aina, kun uutisissa kerrottiin jostakusta neljänkymmenen ikävuoden tietämissä kuolleesta naisesta. Hetkinen, sehän voisin olla minä! Se olisi surullista! Ihmiset olisivat suruissaan, jos minä kuolisin! Jopa murheen murtamia. Siitä sait, ikäkeskeinen maailma. Saatan olla neljäkymmentä, mutta minua rakastetaan.

Toisaalta oli todennäköisesti aivan luonnollista, että kaksikymmentävuotiaan kuolema tuntui surullisemmalta kuin neljäkymmentävuotiaan. Juuri sen takia Madeline pi-

täisi velvollisuutenaan suojata keski-ikäisellä kehollaan kaksikymmentävuotiasta, jos he sattuisivat pyssymiehen tielle. Hän ottaisi luodin nuoremman puolesta. Se olisi vain kohtuullista.

Tai no, Madeline tekisi niin, jos tietäisi varmasti, että kyseessä oli mukava nuori ihminen. Ei mikään sietämätön tyyppi, kuten esimerkiksi tuo joka ajoi pientä sinistä Mitsubishia Madelinen edessä. Tyttö ei vaivautunut salailemaan sitä, että käytti ajaessaan puhelinta, todennäköisesti lähetti tekstiviestejä tai päivitti Facebook-profiiliaan.

Haloo! Tuo kakara ei olisi edes huomannut irrallaan olevaa pyssymiestä. Hän olisi tuijottanut tyhjin silmin puhelintaan samaan aikaan, kun Madeline olisi uhrannut henkensä hänen edestään! Se oli raivostuttavaa.

Pienen sinisen auton takaikkunassa näkyi huolettomassa kulmassa aloittelijan P-tunnus, ja auto näytti olevan pullollaan nuorisoa. Takana oli ainakin kolme, heidän päänsä ponnahtelivat puolelta toiselle, kädet viuhtoivat. Heiluiko siellä jonkun jalka? He kerjäsivät onnettomuutta. Heidän pitäisi keskittyä. Madeline oli poikennut edellisen viikon šokkiaalto-jumppatunnin jälkeen pikaiselle kahville ja lukenut lehdestä, kuinka nuoret tappoivat itsensä kirjoittamalla ratissa tekstiviestejä. *Tulossa. Kohta siellä!* kuuluivat heidän typerät (ja usein väärin kirjoitetut) sanansa. Madeline oli itkenyt katsoessaan kuvaa murheen murtamasta äidistä, joka piti – mieletöntä kyllä – teini-ikäisen tyttärensä matkapuhelinta kameraan päin varoitukseksi lukijoille.

»Surkeat pikku idiootit», hän sanoi ääneen, kun auto kaarsi vaarallisen läheltä viereiselle kaistalle.

»Kuka on idiootti?» kysyi hänen tyttärensä, Chloe, takapenkiltä.

»Edessä oleva tyttö on idiootti, koska hän käyttää puhelinta ajaessaan autoa.»

»Ihan niin kuin sinä silloin, kun sinun piti soittaa isälle ja sanoa, että olemme myöhässä», Chloe sanoi.

»Olen tehnyt niin vain yhden ainoan kerran!» Madeline vastusti. »Ja toimin hyvin varovaisesti ja hyvin nopeasti! *Ja olen neljäkymmentä!*»

»Niin, tänään», vastasi Chloe tietävästi. »Täytät neljäkymmentä tänä päivänä.»

»Niin! Sitä paitsi minä vain soitin nopean puhelun, en tekstannut! Kuljettaja ei voi katsoa tietä silloin kun tekstaa. Tekstaaminen on laitonta ja typerää, ja sinun täytyy luvata, ettet tee sitä ikinä sitten, kun olet teini-ikäinen.»

Madelinen ääni tärisi, kun hän ajatteli Chloea ajamassa autoa teini-ikäisenä.

»Mutta sinä saat soittaa nopean puhelun», Chloe varmisti.

»En saa! Sekin on laitonta.»

»Sitten sinä rikoit lakia», Chloe sanoi tyytyväisenä. »Niin kuin *ryöväri.*»

Chloe oli nykyään hyvin ihastunut ryöväreihin. Oli päivänselvää, että hän alkaisi jonakin päivänä seurustella pahojen poikien kanssa. Pahojen poikien joilla oli moottoripyörä.

»Chloe, liiku aina vain kilttien poikien kanssa!» Madeline sanoi hetken kuluttua. »Sellaisten kuin isä. Saat uskoa, että pahat pojat eivät tuo sinulle kahvia sänkyyn.»

»Mitä sinä lörpötät, nainen?» Chloe huokaisi. Hän oli oppinut ilmauksen isältään ja matki täydellisesti tämän uupunutta äänensävyä. He olivat tehneet sen virheen, että olivat nauraneet sille ensimmäisellä kerralla, joten Chloe oli ottanut sen tavakseen, mutta sanoi niin vain valikoiduissa tilanteissa ja täydellisesti ajoittaen, joten he eivät vieläkään voineet olla nauramatta.

Tällä kerralla Madeline ei nauranut. Chloe taiteili suloi-

sen ja sietämättömän välisellä, hyvin ohuella rajalla. Todennäköisesti Madeline teki niin itsekin.

Madeline pysähtyi punaisiin valoihin pienen sinisen Mitsubishin taakse. Nuori kuljettaja katsoi *vieläkin* puhelintaan. Madeline huudatti äänimerkkiä. Tyttö katsoi häneen taustapeilistä, ja kaikki hänen kyydittävänsä kurottivat kaulaansa ja kääntyivät taakse.

»Pane se puhelin pois!» Madeline karjui. Hän markkeerasi tekstaamista survomalla sormea kämmentä vasten. »Se on laitonta! Se on vaarallista!»

Tyttö nosti keskisormensa klassiseen haistatukseen.

»Ja taatusti!» Madeline pani käsijarrun päälle ja sytytti hätävilkut.

»Mitä sinä teet?» Chloe kysyi.

Madeline avasi turvavyönsä ja työnsi auton oven auki.

»Mutta meidän täytyy mennä tutustumispäivään!» Chloe huusi paniikissa. »Me myöhästymme! *Turkanen!*»

»Turkanen» oli peräisin lastenkirjasta, jota oli luettu Fredille silloin, kun hän oli pieni. Sana oli jäänyt koko perheen kielenkäyttöön. Jopa Madelinen vanhemmat ja eräät hänen ystävänsä olivat oppineet turkasen. Se oli hyvin tarttuva.

»Ei huolta», Madeline sanoi. »Tähän menee vain sekunti. Pelastan nuoria ihmishenkiä.»

Madeline kopsutteli uusissa piikkikoroissaan tytön auton luo ja hakkasi ikkunaa.

Ikkuna liukui auki, ja kuljettaja koki muodonmuutoksen epämääräisestä hahmosta oikeaksi nuoreksi naiseksi, jolla oli valkoinen iho, säkenöivä nenärengas ja huonosti levitettyä, kokkareista ripsiväriä.

Hän katsoi Madelineen sekä aggressiivisesti että pelokkaasti. »Onko ongelmia?» Kännykkä oli yhä huolettomasti tytön vasemmassa kädessä.

»Pane tuo puhelin pois! Voit tappaa itsesi ja kaverisi!»

Madeline käytti täsmälleen samaa äänensävyä kuin Chloen kanssa silloin, kun tämä oli erityisen kuriton. Hän työnsi kätensä autoon, nappasi puhelimen ja heitti sen suu auki toljottavalle tytölle takapenkillä. »Tajuatko? Lopeta se!»

Madeline kuuli nuorison naurun palatessaan autoonsa. Hän ei välittänyt. Hän tunsi itsensä miellyttävän kiihtyneeksi. Auto pysähtyi hänen taakseen. Madeline heilautti anteeksipyytävästi kättään ja yritti nopeasti autoonsa, ennen kuin valo ehtisi vaihtua.

Hänen nilkkansa vääntyi. Yhdessä hetkessä se toimi niin kuin nilkan pitääkin, ja seuraavassa hetkessä se muljahti inhottavan väärään kulmaan. Madeline kaatui raskaasti kyljelleen. Turkanen.

Se oli melko varmasti hetki, jolloin tarina alkoi.

Nilkan vääntymisestä.

3

Jane pysähtyi liikennevaloihin, edessä seisoi iso kiiltävä katumaasturi hätävilkut päällä, ja hän näki, kuinka tummatukkainen nainen paineli tiellä takaisin autolleen. Naisella oli kevyt sininen kesämekko ja korkeakorkoiset remmikengät, ja hän hymyili ja vilkutti Janelle viehättävästi, anteeksipyytävästi. Auringonvalo osui naisen korvarenkaaseen, ja se säihkyi kuin ylimaallisesta kosketuksesta.

Säihketyttö. Janea vanhempi mutta ehdottomasti vieläkin säihkyvä. Jane oli tuntenut koko elämänsä ajan tieteellistä

mielenkiintoa sellaisia tyttöjä kohtaan. Ehkä hiukan pelonsekaista kunnioitustakin. Ne tytöt eivät aina olleet kaikkein kauneimpia, mutta koristelivat itsensä riippuvilla korvakoruilla, kilisevillä rannerenkailla ja joutavilla pikkuhuiveilla tunteellisesti kuin joulukuusen. He koskettelivat jatkuvasti puhekumppaninsa käsivartta. Janen paras ystävä koulussa oli ollut säihketyttö. He olivat Janen heikko kohta.

Sitten nainen kaatui, kuin hänen jalkojensa alta olisi vedetty jotakin.

»Auts», Jane sanoi ja katsoi nopeasti muualle, jotta nainen saisi säilyttää arvokkuutensa.

»Äiti, sattuiko sinuun?» Ziggy kysyi takaistuimelta. Hän pelkäsi aina, että Jane satuttaisi itsensä.

»Ei», Jane sanoi. »Mutta täti tuossa edessä satutti itsensä. Hän kompastui.»

Jane odotti, että nainen nousisi ja menisi autoonsa, mutta hän oli edelleen maassa. Hän oli taivuttanut päänsä taivasta kohti, ja hänen kasvoillaan oli pingottunut ilme niin kuin ihmisellä, jolla on kovia kipuja. Valo vaihtui vihreäksi, ja pieni auto katumaasturin edessä lähti liikkeelle renkaat ulvoen.

Jane pani vilkun päälle kiertääkseen auton. He olivat matkalla Ziggyn uuden koulun tutustumispäivään, eikä hänellä ollut hajuakaan reitistä. Hän ja Ziggy olivat hermostuneita ja teeskentelivät muuta. Jane halusi päästä perille hyvissä ajoin.

»Onko se täti kunnossa?» Ziggy kysyi.

Jane tunsi merkillisen keikahduksen niin kuin aina joskus, kun unohtui ajattelemaan elämäänsä ja sitten jokin (usein Ziggy) sai hänen muistamaan juuri ja juuri ajoissa, millä tavoin, mukavat, tavalliset, hyväkäytöksiset aikuiset käyttäytyivät.

Ilman Ziggyä Jane olisi kaasuttanut tiehensä. Hänen ainoa tavoitteensa oli ehtiä esikoulun tutustumispäivään ajoissa, ja *hän olisi jättänyt tuskissaan kiemurtelevan naisen katuojaan.*

»Käyn katsomassa», Jane sanoi, aivan kuin se olisi ollut koko ajan hänen tarkoituksensakin. Hän pani hätävilkut päälle ja avasi oven tuntien, että jokin hänessä harasi itsekkäästi vastaan. *Olet varsinainen riesa, säihkerouva!*

»Oletko kunnossa?» Jane huikkasi.

»Ihan kunnossa!» Nainen hymyili, yritti kohottautua pystympään ja voihkaisi käsi nilkan päällä. »Voi paska. Nyrjäytin nilkkani, ei sen kummempaa. Olen oikea *idiootti*. Nousin autosta, koska halusin kieltää edessä olevaa tyttöä tekstailemasta ratissa. Tämän sellaisesta niuhottamisesta saa.»

Jane kyykistyi naisen viereen. Hänellä oli olkapäille ulottuvat tummat, hyvin leikatut hiukset ja nenässä himmeä pisamarypäs. Pisamissa oli jotakin esteettisesti miellyttävää, kuin muisto lapsuuden kesistä, ja silmäkulmien ohuet rypyt ja mielettömät, heiluvat korvarenkaat täydensivät niitä hauskasti.

Janen vastahakoisuus haihtui kokonaan.

Hän piti tästä naisesta. Hän halusi auttaa tätä.

(Mitä minä sanoin? Olisiko Jane ollut haluton auttamaan, jos nainen oli ollut hampaaton eukko, jolla oli syylä nenässään? Se on epäoikeudenmukaista. Se on julmaa. Jane halusi olla naiselle kiltti sen takia, että piti hänen pisamistaan.)

Naisen puvun aula-aukkoa kiersi taidokas, kukka-aiheinen reikäkoristelu. Terälehtien kohdalta näkyi ruskettunut, pisamainen iho.

»Siihen täytyy saada heti jäätä», Jane sanoi. Nilkkavammat olivat tuttuja hänen verkkopalloajoiltaan, ja hän näki, että naisen nilkka oli jo alkanut turvota. »Ja jalka on nostettava koholle.»

Jane pureskeli huultaan ja katsoi ympärilleen siinä toivossa, että joku muukin puuttuisi asiaan. Hänellä ei ollut aavistustakaan, miten ratkaisisi tilanteen logistiset ongelmat.

»Moriarty on jälleen luonut vangitsevan, satiirisen täysosuman.»

– Huffington Post

Australialaisen Pirriween alakoulun vanhempien illanvietto alkaa riehakkaasti. Vaaleanpunaiset drinkit menevät isien ja äitien päähän kuin raketti. Ja sitten alkaakin kunnon käsirysy, joka päättyy mystiseen kuolemaan. Kuka tappoi ja kenet vai tappoiko ollenkaan?

***Mustia valkeita valheita* on herkullisella satiirilla höystetty tarina keskiluokkaisten ihmisten salaisuuksista, valheista ja kielletyistä tunteista. Se on myös röyhkeän epäperinteinen murhamysteeri ja mainion tarkkanäköinen kuvaus kolmen hyvin erilaisen naisen ystävyydestä.**

»Moriartyn romaanin lukeminen on vähän kuin joisi pink cosmo -cocktailia, arsenikilla terästettynä. *Mustat valkeat valheet* on hauska, hurmaava ja paikoin järkyttävä lukukokemus.»

– USA Today

»Ansaitusti suosittu Moriarty uudentaa ja virkistää… naisten kirjallisuutta älyn, hyvän huumorin, ihmisluontoa valottavien terävien oivallusten ja addiktoivan tarinankerronnan keinoin.»

– Kirkus Reviews

#kirja
WWW.KIRJA.FI

9 789510 410981

84.2 ISBN 978-951-0-41098-1

1878 WS OY